

The Transition from Shabbat into Tisha B'Av

Could you please explain how to handle the transition from Shabbat into Tisha B'Av (when it falls on Motzaei Shabbat) regarding se'uda shlishit, Havdala, and changing clothes?

1. גמרא, תענית דף כט עמוד ב

תניא: תשעה באב שחל להיות בשבת, וכן ערב תשעה באב שחל להיות בשבת - אוכל ושותה כל צרכו, ומעלה על שולחנו אפילו כסעודת שלמה בשעתו.

2. שולחן ערוך אורח חיים סי' תקנב סע' י

אם חל תשעה באב באחד בשבת, או שחל בשבת ונדהה לאחר השבת, אוכל בשר ושותה יין בסעודה המפסקת ומעלה על שולחנו אפילו כסעודת שלמה בעת מלכותו. (מיהו צריך להפסיק מבעוד יום) (סמ"ק).

משנה ברורה שם ס"ק כג

אוכל בשר - ואסור למנוע ממנו, אף על גב דאין חיוב לאכול בשר בשבת, מכל מקום כיון שנמנע משום אבל, עבירה היא. והנה אף דכתב המחבר כסעודת שלמה, מכל מקום ישב בדאבון נפש, שלא ינהג בשמחה, ולכן לא ישב בסעודת חברים [מ"א]. בספר בכור שור חולק על זה ודעתו דמי שרגיל בכל שבת לסעוד סעודה זו עם חבריו ומידעיו ומונע בשבת זו, הוה ליה כאבלות פרהסיא.

3. שולחן ערוך אורח חיים סי' תקנו סע' א

ליל תשעה באב שחל באחד בשבת, כשרואה הנר אומר: בורא מאורי האש; ואין מברך על הבשמים. ובליל מוצאי תשעה באב מבדיל על הכוס ואינו מברך, לא על הנר ולא על הבשמים.

משנה ברורה שם ס"ק א, ב

כשרואה הנר וכו' - דזה אין טעון כוס, ואין בזה משום תענוג כמו שיש בבשמים. ויברך על האור קודם שקורין איכה, דבאיכה כתיב: "במחשכים הושיבני", ועל כן יברך תחלה על המאור, וגם שיהנה אחר כך מאורו כשקורין איכה. ואם שכח לברך, יברך אחר כך בלילה כיון שהחיוב עדיין עליו:

ובליל מוצאי וכו' - ובליל ט' באב מבדיל בתפלה, ואף על פי שאין יכול להבדיל אז על הכוס. ואם טעה אז ולא הבדיל בתפלה, אין צריך לחזור כיון שיבדיל על הכוס במוצאי ט' באב. והנשים שאינן יודעות להתפלל ולא הבדילו במוצאי שבת בתפלה, צריך כל איש להזהירן שביום התענית לא יעשו אש לבשל לצורך הלילה עד שיאמרו: המבדיל בין קדש לחול.

4. שמירת שבת כהלכתה פרק סב סע' מ, מא

[בתשעה באב שחל להיות באחד בשבת] החולץ נעליו בביתו לפני לכתו לבית הכנסת, וכן אם מחליף את בגדיו בביתו, יאמר תחילה "ברוך המבדיל בין קודש לחול" (ומה טוב אם כל אחד יעשה כן, ויאחרו את זמן תפילת ערבית כדי שיוספיקו לבוא לבית הכנסת).

לא יביא את נעלי תשעה באב לבית הכנסת בשבת, וגם את ספר הקינות לא יביא לשם, אלא אם כן יעיון בו מעט, בבית הכנסת, בעוד יום.